

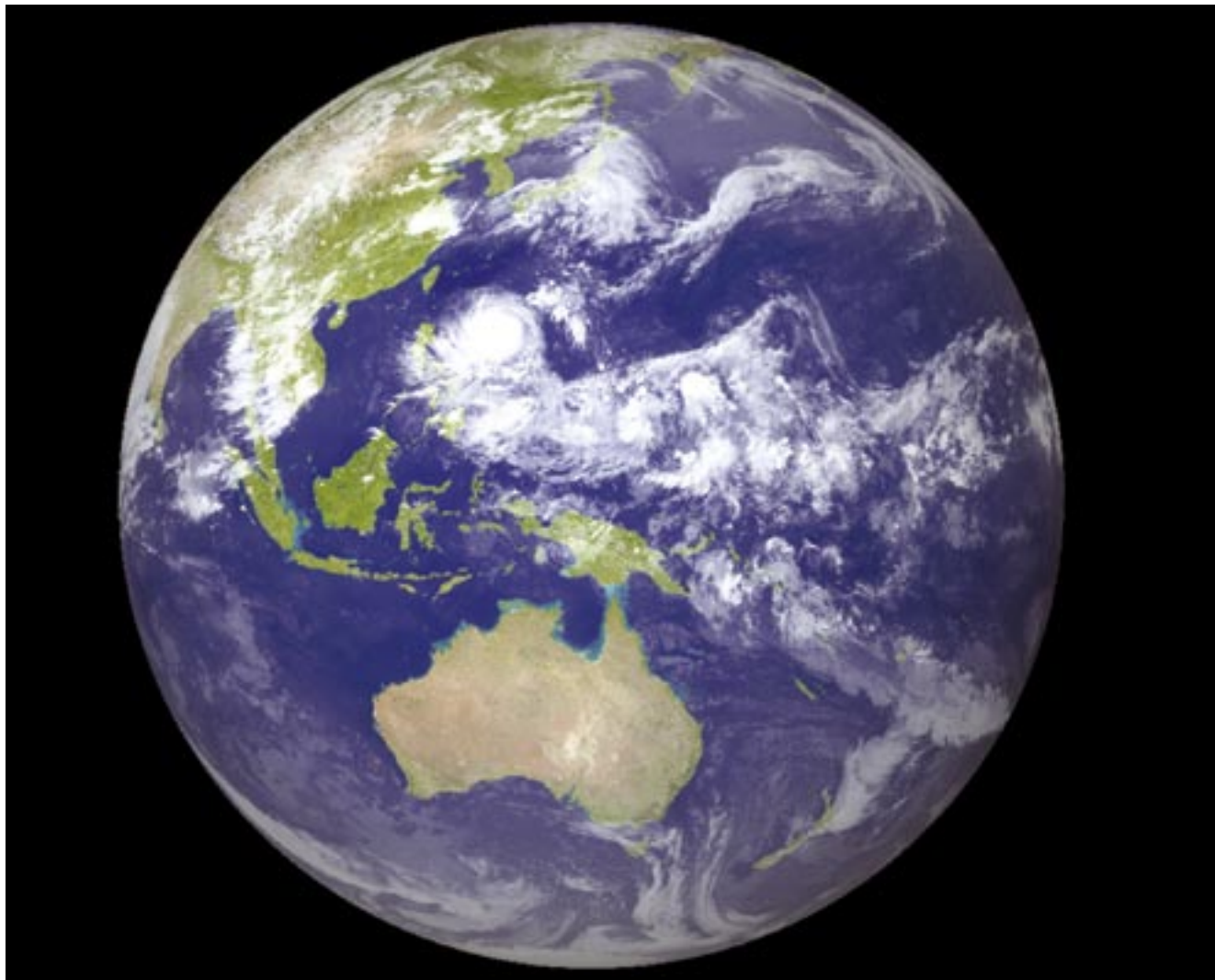
פסוקי דזמרה

בְּרוּךְ שֶׁאָמַר וְהָיָה הָעוֹלָם. בְּרוּךְ הוּא.

אָרְשׁ רַבִּי שְׁמֵלָאִי: לְעוֹלָם יִסְדֵּר אֲדָם שֶׁבְּחֹו שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְאַחַר כֵּךְ יִתְפַּלֵּל. מְנַלְן - מִמַּשֶּׁה דְכָתִיב - וְאַתְחַנֵּן אֶל ה' בְּעַת הַהֵיאָ; וְכָתִיב ה' אֱלֹהִים אַתָּה הַחֵלֶת לְהַרְאוֹת אֶת עַבְדְּךָ אֶת גְּדֻלְךָ וְאֶת יָדְךָ הַחֹזֶקָה אֲשֶׁר מִי אֵל בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה כַּמַּעֲשִׂיךָ וְכַגְּבוּרוֹתֶיךָ, וְכָתִיב בְּתַרְיָה אַעֲבֶרָה נָא וְאֶרְאֶה אֶת הָאָרֶץ הַטּוֹבָה (בבלי ברכות לב).

אָמַר רַבִּי יוֹסִי: יֵהָא חֲלָקִי מְאוּכְלִי שְׁלֹשׁ סְעוּדוֹת בְּשַׁבַּת.
אָמַר רַבִּי יוֹסִי: יֵהָא חֲלָקִי מְגוּמְרִי הַלֵּל בְּכָל יוֹם.
אֵינִי וְהָאָמַר מַר: הַקּוֹרָא הַלֵּל בְּכָל יוֹם - הַרִי זֶה מַחֲרָף וּמְגַדֵּף!
כִּי קְאָמְרִינָן - בְּפִסּוּקֵי דְזִמְרָא. (בבלי שבת קיח:).

וְהַתְנַדְּבָה אוֹמַתְנָנו לְקִרְוֵא מְזִמּוּרִים מִסְפֵּר תְּשַׁבְּחוֹת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
וּלְפָנֵיהֶם וְאַחֲרֵיהֶם שְׁתֵּי בְּרֻכּוֹת (סידור רס"ג).

רה"ה העולם • כדור הארץ בצילום מהחלל • נאס"א

בְּרוּךְ אֹמֵר וְעוֹשֶׂה.
בְּרוּךְ גּוֹזֵר וּמְקַיֵּם.
בְּרוּךְ עוֹשֶׂה בְּרֵאשִׁית.
בְּרוּךְ מְרַחֵם עַל הָאָרֶץ.
בְּרוּךְ מְרַחֵם עַל הַבְּרִיּוֹת.
בְּרוּךְ מְשַׁלֵּם שְׂכָר טוֹב לִירְאָיו.
בְּרוּךְ חַי לְעַד וְקַיֵּם לְנֶצַח.
בְּרוּךְ פּוֹדֶה וּמַצִּיל.
בְּרוּךְ שְׁמוֹ:

ברוך עושה בראשית • סלעי משקע ימים בהר סזום • סלו ונגרובסקי

צרכיהן, קורות חייהן, שכן ועונשן הפרטי - ברוך מרחם על הבריות.

בְּרוּךְ מְשַׁלֵּם שְׂכָר טוֹב לִירָאִיו. בְּרוּךְ חַי לַעַד וְקַיָּם לְנֶצַח - מברך אני את האינסוף אשר שכרו ועונשו אינם ניכרים בהכרח לקרוצי חומר מוגבלי זמן ומוֹפֵע, אשר לקוטנם מתחבטים תדיר בסוגיות הגמול השכר והעונש. בטוחני כי מוגבלותי בהבנת דרכי הנהגתו, בִּאֲרַעֲיוֹתַי אֵל מוֹל נִיצְחִיוֹתוֹ שֶׁשָּׁפָה - ברוך חי לעד וקיים לנצח.

בְּרוּךְ פּוֹדֶה וּמְצִיל. בְּרוּךְ שְׁמוֹ - יודע אני כי רבים ועמוקים הנם נתבי השכר בהם מתגמל הוא את יראיו. לעיתים הוא פודם מראש מן הצרות העומדות להתרגש ולחול על ראשם. לעיתים מצילים בהתערבות אקטיבית לאחר שכבר הגיעו מן הצרות עד נפש ופעלו את הפעולה לה נועדו. וגבוהה מעל גבוהה ניצב השכר הבלתי מתגלה לעין בשר והוא עצם הקריאה בשמו ותחושת התלות המתמידה בו, המזככת, מעלה ומעדנת את נפש יראיו, חפצי קרבתו והזבקות בו - פודה ומציל, ברוך שמו.

בְּרוּךְ שֶׁאָמַר וְהָיָה הָעוֹלָם. בְּרוּךְ הוּא - מברך אני את אותו הנעלם 'הוא', אשר ברא את עולמו יש מאין בדרך נעלמה בל תִּתְאָר ובל תִּמְשַׁג. במפצים גדולים, בעשרה מאמרות, מתוך תהו ובהו שאת ראשיתו והתהוותו אפילו התורה אינה מתיימרת לתאר במילים. לפני תחילת היות הזמן ותולדותיו. בעוד הוא אומר בהווה, ועולמו כבר נוצר בעבר.

בְּרוּךְ אֹמֵר וְעוֹשֶׂה. בְּרוּךְ גּוֹזֵר וְקַיָּם. בְּרוּךְ עוֹשֶׂה בְּרֵאשִׁית - מברך אני את בורא העולם המערב כבר בִּיסוּד עולמו וראשית התהוותו קשיות ורפואת, גזרות והנהגות, חסד ודין - אמירה ועשיה וכנגדן גזרה וקיום.

בְּרוּךְ מְרַחֵם עַל הָאָרֶץ. בְּרוּךְ מְרַחֵם עַל הַבְּרִיּוֹת - מברך אני את משגיח העולם הכולל באופני השגחותיו וניהולו את עולמו הן את השגחת המקרו, התהליכים, האומות, ההיסטוריה - ברוך מרחם על הארץ.

והן את השגחת המיקרו, שאינו מקפח שכר כל בריה ובריה.

מרחם על הבריות • נמלת קציר • ספי ברי-חי / מחזור ה

בָּרוּךְ אַתָּה ה' אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם.

הָאֵל אָב הַרְחֵמֵנוּ
הַמְהַלֵּל בְּפִה עַמּוֹ.

מְשַׁבַּח וּמְפָאֵר בְּלִשׁוֹן חֲסִידָיו וְעַבְדָּיו.

וּבְשִׁירֵי דָוִד עַבְדְּךָ. נְהַלֵּלְךָ ה' אֱלֹהֵינוּ בְּשִׁבְחוֹת וּבְזִמְרוֹת.

וּנְגַדְלְךָ וּנְשַׁבַּחְךָ וּנְפָאֲרְךָ וּנְמַלִּיכְךָ

וּנְזַכִּיר שְׁמֶךָ מִלְכֵנוּ אֱלֹהֵינוּ. יַחֲיד חַי הָעוֹלָמִים.

מֶלֶךְ מְשַׁבַּח וּמְפָאֵר עַדִּי עַד שְׁמוֹ הַגָּדוֹל:

מרחם על הבריות • גמל שלמה • אראל רוזמן / מחזור ד

בְּרוּךְ אַתָּה ה' מֶלֶךְ מְהֻלָּל בַּתְּשַׁבְּחוֹת:

היחודית, ובכך יהפכו הם לשבח מיוחד ואישי אשר טרם נתון בכתר - בַּשְּׁבָחוֹת וּבְזִמְרוֹת.

וּגְדֹלְךָ וְנִשְׁבַּחְךָ וְנִפְאָרְךָ וְנִמְלִיכְךָ וְנִזְכִּיר שְׁמֶךָ מְלִכְנוּ אֱלֹהֵינוּ. יְחִיד חַי הָעוֹלָמִים - הגדול והמופלא שבשבחיך הנו שבח האחדות, כיצד כל מערכות תבל השונות והמגוונות יונקות מאותו כח מזין, מאותה נקודת ראשית המזינה, מחיה ומניעה את כולן ליעד משותף והרמוני - יְחִיד חַי הָעוֹלָמִים. מנקודת ראשית זו נובעות התשבחות כולן - וּגְדֹלְךָ וְנִשְׁבַּחְךָ וְנִפְאָרְךָ וְנִמְלִיכְךָ וְנִזְכִּיר שְׁמֶךָ.

מֶלֶךְ מְשֻׁבָּח וּמְפָאָר עַד עַד שְׁמוֹ הַגָּדוֹל, בְּרוּךְ אַתָּה ה' מֶלֶךְ מְהֻלָּל בַּתְּשַׁבְּחוֹת - מודע אני כי כל תשבחותי וזמירותי אינן אלא כגנות לגביך, באשר לא יכולו, יתארו ויביעו ולו את חלקיותו הזעירה של הקטן שבשבחיך, ומצד הדין ראוי היה כי אשתוק ולא אנסה לבא כמהלל ולצאת באפסותי כמנאץ, אולם מה אעשה שזהו רצונך, כך היא גזרתך, זה הוא החזק שברצונותי, ולשם כך בראתני - מֶלֶךְ מְשֻׁבָּח וּמְפָאָר עַד עַד שְׁמוֹ הַגָּדוֹל. בְּרוּךְ אַתָּה ה' מֶלֶךְ מְהֻלָּל בַּתְּשַׁבְּחוֹת - האנושיים, המוגבלים החלקיים והמצמצמים.

בְּרוּךְ אַתָּה ה' אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. הָאֵל אֵב הָרַחֲמָן - הננו שמחים ומברכים אותך על שלל סוגי הופעתך והתנהגותך עמנו, אלו הכוחניות, המלכותיות והמרתיעות - אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. ולעומתן האֲבָהִיּא העדינות ומשובבות הנפש - הָאֵל אֵב הָרַחֲמָן.

הַמְהֻלָּל בְּפֶה עַמוֹ. מְשֻׁבָּח וּמְפָאָר בְּלִשׁוֹן חֲסִידָיו וְעַבְדָּיו - שני סוגי תשבחות הם שבח הכמות ושבח האיכות. שבח פשוט הנישא בפי מליוני בני אדם ובכך עוצמתו ותפארתו, ושבח מעמיק, מורכב ומתוחכם הנישא בפי המעולים והמעמיקים שבמתבוננים וברוכי כושר הביטוי. ובשניהם הנך מבורך - בְּפֶה עַמוֹ. וּבְלִשׁוֹן חֲסִידָיו וְעַבְדָּיו גם יחד.

וּבְשִׁירֵי דָוִד עַבְדְּךָ. נְהַלֵּךְ ה' אֱלֹהֵינוּ בַּשְּׁבָחוֹת וּבְזִמְרוֹת - לקוטן מעלתי ולצמצום יכולת הבחנתי ומבְּעֵי, בוחר אני להתלות באילנות גדולים, ולשבחך במעולים, העמוקים והמורכבים שבשבחים, שירי דוד עבדך חובקי המציאות ומצבי החיים כולם - וּבְשִׁירֵי דָוִד עַבְדְּךָ. נְהַלֵּךְ ה' אֱלֹהֵינוּ. אולם אין אני מסתפק בשבחים אותם כתב אדם אחר, ואף אם בחיר משורריך הוא, לפיכך אנגן ואזמר את תשבחות דוד במנגינתי הפרטית, בנימתי האישית, ובכוונתי

מלך מזולל בתשבחות • שירת הים • עמיתו פרימון / מחזור ה

מִזְמוֹר לְתוֹדָה. הִרְיֵעוּ לַה' כָּל הָאָרֶץ:
עֲבֹדוּ אֶת ה' בְּשִׂמְחָה. בָּאוּ לִפְנֵי בְרִנָּה:
דַּעוּ כִּי ה' הוּא אֱלֹהִים.
הוּא עֲשָׂנוּ. וְלוֹ אֲנַחְנוּ עִמּוֹ וְצֵאן מִרְעִיתוֹ:
בָּאוּ שְׁעָרָיו בְּתוֹדָה. חֲצֹרְתֵי בְּתֵהְלָה.
הוֹדוּ לוֹ בְּרָכוּ שְׁמוֹ:
כִּי טוֹב ה'. לְעוֹלָם חֶסֶדוֹ.
וְעַד דֹּר וָדֹר אֱמוּנָתוֹ:

בואו שעזריו • בית הכנסת העתיק בטוסיא • סלו ונגרובסקי

מזמור לתודה - תחושות והשגות מביאי קרבן התודה בית ה'

רק עתה מבין אני כי הקב"ה אינו אלא רועי הנאמן, וכל הדרכים בהן הובלתי המישוריות והעקלקלות, המישוריות והמְצוּקוּיִת, המאתגרות והבְּנִלְיִית, דרכי החסד ונתיבות הגבורה, דרכי ה' ונתיבות אלקים - בכולן היה הוא עמדי, וכולן נבחרו לטובתי והעֲצָמְתִי.

בְּאוֹ שִׁעְרֵי בְּתוּךָ. חֲצַרְתִּי בְּתֵהָלָה. הוֹדוּ לוֹ בְּרָכוּ שְׁמוֹ - עתה עולה אנוכי למקום אשר בחר ויודע כי באמצעות מתנתי, תפילתי והכרת תודתי יכול אני להתקרב עֲדָיו. קרבני המוחשי יעבירני את סף שערי מקדשו, וברכתו והללו יקדמוני לתוככי חצרותיו וגני היכלו.

כִּי טוֹב ה' לְעוֹלָם חֶסֶד. וְעַד דָּר וְדָר אֲמוֹנָתוֹ - תְּקַפֶּה השגת תודה ואמונה זו בכל הדורות והמקומות כולם, ואינה תלוית קרבן או עֲלֵיהָ פיזית למקום אשר בחר.

מִזְמוֹר לְתוֹדָה הָרִיעוּ לַה' כָּל הָאָרֶץ - תמצית שבחך והללך בוראי ויוצרי גלומה במזמור הקצר אותו היו אבותי מזמרים לפניך על גבי קרבן תודתם האישי, אותו היו מביאים למקום אשר בְּחַרְתָּ ומזבקים בהכרת תודתם את סביבתם כולה. ואף אני במידתם אֲחִז, ובדרכם מתהלך.

עֲבָדוּ אֶת ה' בְּשִׂמְחָה. בְּאוֹ לִפְנֵי בְּרִנָּה - עבודת ה' התמידית המתנהלת בתוך ליבי פנימה, בביתי ובעירי היא היא מקור השמחה הפנימית ויסוד האושר שבחיי. אולם בבואי לפניו, לחצרות מקדשו גואה ופורצת שמחה זו והופכת לשירה זמרה ורננה. מעין זה מתרחש עתה אף בתוכי פנימה בעומדי לפניך בתפילה. כעת שמחת חיי המתמדת עולה וגואה ומתעטפת במבְּעֵי שירה ורננה, הלל וזמרה.

דַּעוּ כִּי ה' הוּא אֱלֹהִים. הוּא עֲשָׂנוּ. וְלוֹ אֲנַחְנוּ עַמּוֹ וְצֵאן מְרַעִיתוֹ - עתה בסופו של תהליך עם הגעתי למקדש להודות על תוצאותיו,

צאן מודיעתני • חושה עברי בהר חברון • ספי בר-חי / מחזור ה

יְהִי כְבוֹד ה' לְעוֹלָם. יִשְׁמַח ה' בְּמַעֲשָׂיו:
יְהִי שֵׁם ה' מְבָרָךְ. מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם:
מִמְזֶרַח שֶׁמֶשׁ עַד מְבֹאוֹ. מְהַלֵּל שֵׁם ה':
רַם עַל כָּל גּוֹיִם ה'. עַל הַשָּׁמַיִם כְּבוֹדוֹ:
ה' שִׁמְךָ לְעוֹלָם. ה' זְכָרְךָ לְדוֹר וָדוֹר:
ה' בַּשָּׁמַיִם הִכִּין כִּסְאוֹ. וּמַלְכוּתוֹ בְּכֹל מְשָׁלָה:
יִשְׁמְחוּ הַשָּׁמַיִם וְתִגַּל הָאָרֶץ. וַיֹּאמְרוּ בַּגּוֹיִם ה' מֶלֶךְ:
ה' מֶלֶךְ. ה' מֶלֶךְ. ה' יִמְלֹךְ לְעוֹלָם וָעַד:

מזרח שמש • נחל רחף • ספי ברי-חי / מחזור ה

גבולות או מגבלות.

זכרו, הזכרתו - מתפתחת ומשתנה, מתגלה ומובעת בכל דור באופן אותו בוחר הוא להתגלות בו.

ה' בְּשֵׁמִים הַכִּין כְּסֵאוֹ. וּמַלְכוּתוֹ בְּכָל מְשֻׁלָּה - אוחז הוא בחבל בשני קצותיו, מחד עליון, בלתי נתפס, המובדל מבריאתו המצומצמת והמוגבלת. ומאיזך - שוֹרָה בכל, מנהיג כל, המופיע מצוי ומתגלה בכל פינה בבריאתו.

יִשְׁמְחוּ הַשָּׁמַיִם וְתִגַּל הָאָרֶץ. וְיֵאמְרוּ בְּגוֹיִם ה' מֶלֶךְ - צועד העולם באיטיות יסודית ומבטיחה ליעודו, הכרת הבריאה כולה במלכותו והנהגתו את העולם ותהליכיו ההרמוניים. הכרה אשר תִּשְׁרָה את השמחה הפנימית והגילה המתפרצת בבריאה כולה אשר מצאה את עצמה, את יעודה ואת ההשלמה בין חלקיה.

ה' מֶלֶךְ. ה' מֶלֶךְ. ה' יִמְלֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד - הכרה אשר תתחיל מבחינת המציאות העכשווית ההווית ומציאת הבורא ונפלאות רצונו בתוכה. משם תעבור הבריאה להכרה בְּנִסֵּי הַנְּהַגַת הָעוֹלָם ונפלאותיה לשעבר. ולבסוף תגיע הבריאה כולה לנוחם, האמונה והשמחה באמונת העתיד וההגעה עָדָיו.

יְהִי כְבוֹד ה' לְעוֹלָם. יִשְׁמַח ה' בְּמַעֲשָׂיו - כבודו של בורא העולם ניכר בכל פינה ופינה בעולמו, בבריאתו, בעצם היותה ובדרכי הנהגתה התפתחותה והתחדשותה 'וירא ה' את כל אשר עשה והנה טוב מאד'.

יְהִי שֵׁם ה' מְבֹרָךְ. מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם - הכרת כבודו שורה ומובעת בכל מרחבי הזמן, אין תחושת הוד והכרת עוצמה זו בטלה לעד. וככל שיתפתח העולם ויחשוף את פלאי בריאתו והנהגתו, רק תלך תעמיק ותתעצם ברכתו והכרת כבוד בוראו.

מִמְזֶרֶח שָׁמֶשׁ עַד מְבֹאוֹ. מִהַלָּל שֵׁם ה' - הכרה אמונית דתית זו לובשת צורות ומבעים שונים ומשונים בכל אחת מִיְבֻשׁוֹת תבל, ובכל פינה מפינות הגלובוס ותרבויותיו.

כֹּהֵם עַל כָּל גּוֹיִם ה'. עַל הַשָּׁמַיִם כְּבוֹדוֹ - יודעות ומכירות התרבויות והדתות כולן בפער העצום שבין יכולת תפיסתן ומְבָעֵן לבין עֲצֻמוֹתוֹ, עֲצֻמוֹתוֹ ואפילו כבודו והשלכות נוכחותו של האל על עולמו.

ה' שִׁמְךָ לְעוֹלָם. ה' זָכְרְךָ לְדֹר וָדֹר - עצמותו - בל תיתפס או תובע. שמו, דרכי התגליותיו - הינן עולמיות, אינסופיות וחסרות

עֵד מְבוּאֵי • שְׂקִיעָה סוּסְיֹאִית • עֵדן הוֹפְפֵן / מְחֻזָּר ז